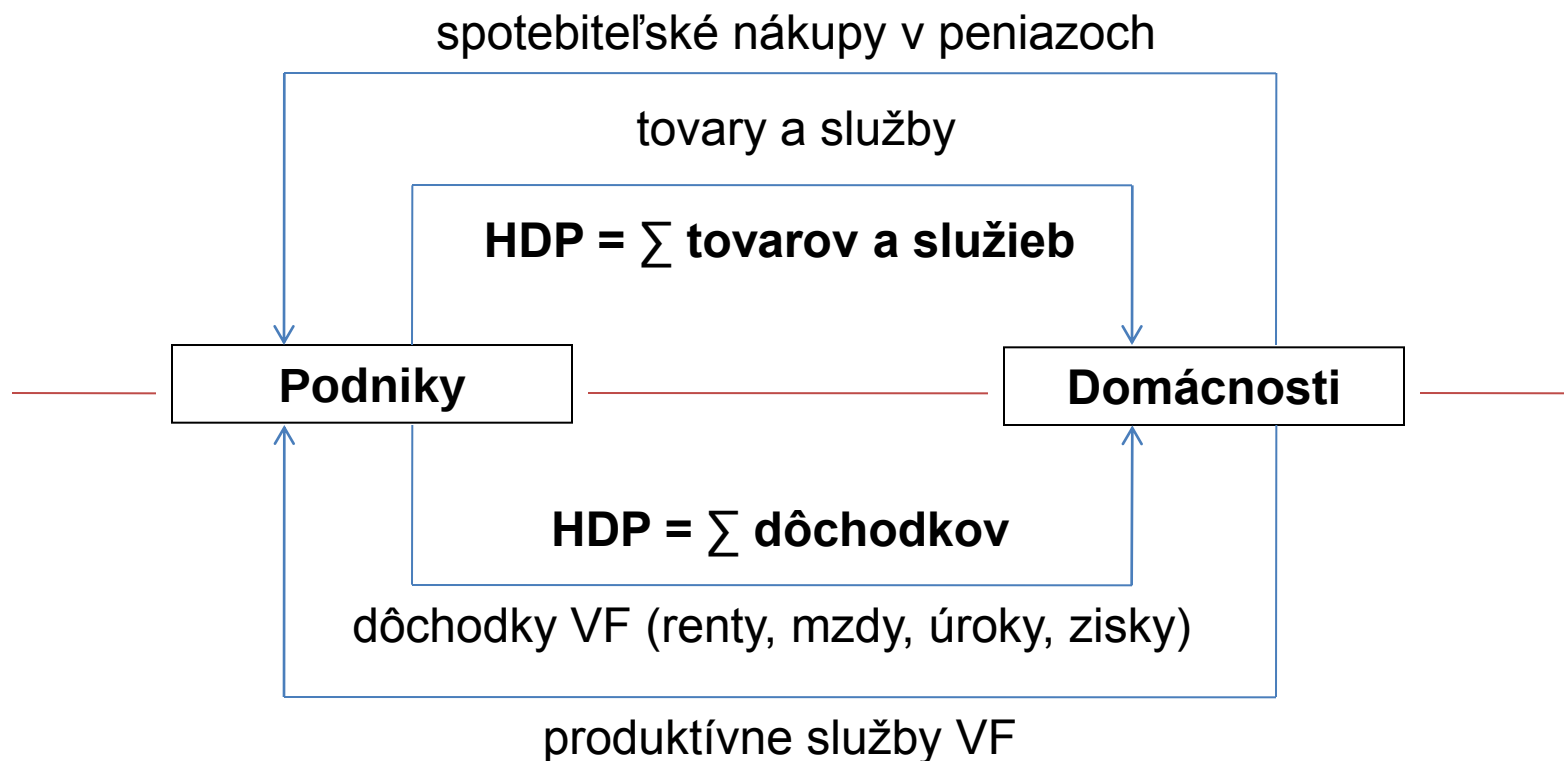


Meranie HDP

Ing. Magdaléna Hajtmnáková

Kolobeh v makroekonomike



Metódy výpočtu HDP

1. výdavková (spotrebná)
2. produkčná (výrobná, tovarová)
3. dôchodková (príjmová)

všetky metódy by mali dať ten istý výsledok

1. Výdavková metoda

$$\text{HDP} = C + I + G + (X - M)$$

C - Consumption

I - Investment

G - Government

- **C** - výdavky domácností na nákup spotrebných statkov (krátkodobého charakteru - potraviny, odevy; dlhodobého charakteru – autá, nábytok, spotrebná elektronika; spotrebných služieb – nájomné, doprava, lekár)
- **I** - výdavky firiem - hrubé súkromné domáce investície - výdavky na rozšírenie fixného kapitálu (investície čisté) a na obnovu opotrebeného fixného kapitálu (investície obnovovacie)
- **G** - výdavky štátu (výdavky štátu na nákup spotrebných a investičných statkov a služieb pre štátnu správu, armádu, políciu, školstvo,... - nezapočítavajú sa sem transférové platby)
- **X – M** - čistý export = Export – Import
net export (NX)

2. Produkčná (tovarová) metóda

- všetky finálne výrobky a služby vyprodukované za určité obdobie sa vynásobia ich cenou a získané údaje sa sčítajú
- tu musíme však vylúčiť medziprodukt, ktorý by sme započítali viackrát (vstup, ktorý je výstupom – látka, šaty)
- Preto je HDP súčtom konečných (finálnych) produktov
- Viacnásobnému započítaniu sa vyhneme, ak spočítame iba pridané hodnoty

$$\text{HDP} = \sum \text{pridaných hodnôt}$$

3. Dôchodková metóda

- meranie prostredníctvom toku dôchodkov

$$\text{HDP} = \sum \text{vyplatených dôchodkov}$$

- Mzdy a platy zamestnancov
- Renta
- Čisté úroky (rozdiel medzi inkasovanými a platenými úrokmi)
- Iné dôchodky
- Nepriame podnikové dane
- Amortizačné odpisy
- Zisk

$$\Sigma = \text{HDP}$$

- **Národný dôchodok** (National income - NI)
 $NI = HDP - \text{amortizácia} - \text{nepriame dane}$
- **Osobný dôchodok** (personal income – PI) = **celkové príjmy, ktoré domácnosti dostanú**
 $PI = ND + \text{transférové platby (dôchodky, príspevky, ...)}$
 - platby do fondu sociálneho zabezpečenia
 - nerozdelené zisky podnikov
 - dane zo ziskov podnikov
- **Disponibilný (použiteľný) dôchodok** (disposable income – DI)
 $DI = \text{osobný dôchodok} - \text{dane z osobných príjmov}$

Osobné a disponibilné dôchodky

Čistý domáci produkt

$$\text{ČDP} = \text{HDP} - \text{odpisy}$$

Osobné dôchodky sa odvodzujú od ČDP:

ČDP - nerozdelené zisky

- daň zo zisku
- nepriame dane
- príspevky na sociálne a zdravotné poistenie
- úroky platené obyvateľstvom
- + transférové platby (sociálne dávky)

= **osobné dôchodky obyvateľstva**

- priame dane

= **disponibilné dôchodky obyvateľstva**

Systém národných účtov

Systém národných účtov je medzinárodne dohodnutý spôsob výpočtu makroekonomických ukazovateľov v členských krajinách Medzinárodného menového fondu

Národné účty slúžia na výpočet a medzinárodné porovnávanie HDP a jeho zložiek

Národný účet

Príjmy (výrob.prístup)

Zložky HDP(použitie-výdavky)

1. spotreba
2. hrubé domáce investície
3. vládne výdavky
(spotreba + investície)
4. čistý export (Ex - Im)

= HDP

- odpisy (amortizácia)

= ČDP (čistý dom.produkt)

Výdavky (dôchod.prístup)

Dôchodky

1. mzdy
2. úroky a iné dôchodky
z majetku
3. zisky
4. nepriame dane
5. odpisy

= HDP

- odpisy (amortizácia)

= ČDP

Štruktúra HDP SR v r 2009

	Reálny HDP	Výdavky na spotrebu	Výdavky na investície	Vývoz	Dovoz	Čistý export
mld €	48	35	11	40	38	2
%	100	75	23	-	-	4

Výdavky na spotrebu zahŕňajú aj spotrebu štátu
štátne investície sú zahrnuté v investíciách
väčšina HDP - 75 % - sa v roku 2009 spotrebovala

Ďalšie informácie

- Štatistický úrad SR

<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=19>

- Národná banka Slovenska

<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/vybrane-makroekonomicke-ukazovatele>